

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoCsp/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120370759
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:6120370759.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: C., právne zastúpeného: G., proti žalovanému: V., o zaplatenie 23.345,40 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 29. októbra 2021, č.k. 18Csp/27/2021-156, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobným návrhom, podaným na Okresný súd Banská Bystrica dňa 28.08.2020 a postúpeným tamojšiemu súdu dňa 23.04.2021, domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 23.345,40 eur s príslušenstvom a náhrady trov konania dôvodiac, že dňa 25.09.2015 bola medzi právnym predchodcom žalobcu (G.) a žalovaným uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX, na základe ktorej predchodca žalobcu poskytol žalovanému spotrebný úver vo výške 25.000,- eur. V zmysle čl. 2 zmluvy o úvere sa žalovaný zaviazal splácať žalobcovi poskytnutý úver do 25.04.2024 v pravidelných mesačných splátkach vo výške 342,47 eur v počte splátok 108 k 5. dňu príslušného kalendárneho mesiaca. Žalovaný porušil povinnosť splácať úver riadne a včas, preto žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 28.07.2017 v zmysle čl. 4 ods. 5 zmluvy o úvere. Žalobca vyzval žalovaného na plnenie listom z 18.08.2020. Žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním pohľadávky dňa 06.08.2016 a to nezaplatením splátky pripadajúcej na deň 05.08.2016. Všetky splátky do 04.08.2016 boli žalovaným uhradené a započítané v zmysle autorizačnej tabuľky. Istina pohľadávky žalobcu zo zmluvy o úvere ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru predstavuje 23.345,40 eur z toho zosplatená časť úveru je vo výške 21.350,80 eur a predtým nezaplatené a preúčtované splátky úveru vo výške 1.994,60 eur, ktorá sa ďalej úročí zákonným úrokom z omeškania vo výške 5% ročne. Celkové úroky, ktoré mal žalovaný na úver zaplatiť, predstavovali sumu 11.986,76 eur. Žalovaný doteraz uhradil sumu 3.424,70 eur (10 splátok úveru po 342,47 eur), z toho na istinu pripadá 1.654,60 eur a na úroky 1.770,01 eur. Nárok 10.216,75 eur (11.986,76 eur mínus 1.770,01 eur) si žalobca uplatňuje ako „náklady spojené s uplatnením pohľadávky“. Okresný súd Banská Bystrica dňa 22.09.2020 vydal platobný rozkaz sp. zn. 4Up/1698/2020, ktorý sa nepodarilo doručiť do vlastných rúk žalovanému. Na výzvu upomínacieho súdu z 15.01.2021, či žalobca navrhuje pokračovať v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový priadok (ďalej „CSP“), vzhľadom k tomu, že nebolo možné platobný rozkaz doručiť žalovanému do vlastných rúk, sa žalobca vyjadril, že navrhuje pokračovanie na

miestne príslušnom súde. Upomínací súd žalobu na návrh žalobcu postúpil dňa 22.04.2021 na Okresný súd Prievidza ako miestne príslušný súd na ďalšie konanie.

3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 25.09.2015 bola medzi právnym predchodcom žalobcu (od 01.08.2017 sa jeho právnym nástupcom stal žalobca) a žalovaným uzavretá Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver bez dokladovania účelu v celkovej výške 25.000,- eur s dohodnutou úrokovou sadzbou 9,29% ročne, úrokom z omeškania 5,05% ročne, mesačnou splátkou vo výške 342,47 eur splatnou k 5.dňu príslušného mesiaca, počtom mesačných splátok 108, dobou trvania zmluvy do 05.09.2024, RPMN 9,7% a celkovými nákladmi spojenými s úverom 36.986,76 eur. V čl. 4 zmluvy v bode 5 ako následok nesplácania bolo dohodnuté, že ak žalovaný nespladí jednotlivé splátky úveru včas, môže banka o.i. tiež predčasne zosplatiť úver. Z amortizačnej tabuľky spotrebiteľského úveru je zrejmé, že bolo dohodnutých 108 mesačných splátok s poslednou mesačnou splátkou dňa 05.09.2024, s platobným dňom 05. deň v mesiaci, ktorá listina je podpísaná žalovaným. Z výpisu z účtu žalovaného mal súd za preukázané tvrdenie žalobcu, že žalovaný sa dostal do omeškania po prvýkrát so splátkou, splatnou dňa 05.08.2016 a následne aj všetkými ďalšími, avšak zo zákona musel predchodca žalobcu počkať a zosplatiť úver až uplynutím troch mesiacov, takže až po uplynutí troch mesiacov žalobca tento úver zosplatiť a žiadal žalovaného o jeho úhradu. Z oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 27.07.2017 vyplýva, že právny predchodca žalobcu vyhlásil predčasnú/mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 28.07.2017 a zároveň žalovaného požiadal o zaplatenie pohľadávky s príslušenstvom, ktorá ku dňu 26.07.2017 predstavovala sumu vo výške 25.607,03 eur. Žalobca poukázal na to, že podľa zák. č. 62/2020 Z.z. sa premlčacia lehota predĺžila o 35 kalendárnych rokov (t.j. za obdobie od 27.03.2020 - 30.04.2020) a neuplynula skôr ako 02.09.2020 a preto má žalobca za to, že si nárok na náhradu trov konania uplatnil včas a nepovažuje ho za premlčaný.

4. Na zistený skutkový stav aplikoval ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. d/ zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 565, § 53 ods. 9, § 54a, § 100, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka, vo svetle ktorých dospel k záveru, že žalované právo žalobcu majúce pôvod v spotrebiteľskej zmluve o úvere je premlčané, z ktorého dôvodu žalobu zamietol. Zmluvu o úvere posúdil ako spotrebiteľskú, na ktorú dopadajú normy spotrebiteľského práva. Vychádzajúc zo záveru, že zosplatenie úveru nebolo medzi stranami sporným, posudzoval v ďalšom otázku možného premlčania nároku dospievajúc k záveru, že žalované právo je premlčané (na premlčanie prihliadal postupom podľa § 54a Občianskeho zákonníka). Posudzujúc počiatok plynutia premlčacej doby podľa § 103 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že v dôsledku zosplatenia spotrebiteľského úveru začala plynúť premlčacia doba počnúc dňom 05.05.2017, pretože ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti 28.07.2017 to bola práve táto splátka, s ktorou bol žalovaný viac ako tri mesiace v omeškaní ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. Trojročná premlčacia doba uplynula tri roky po splatnosti splátky zohľadniac predĺženie premlčacej lehoty o 35 dní podľa zák. č. 62/2020 Z.z. o niektorých opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorými sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v dôsledku čoho premlčacia doba uplynula najneskôr 10.06.2020, pričom žalobca podal na súd žalobu dňa 28.08.2020, teda po uplynutí premlčacej doby. Poukazom na rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6CoCSp 21/2021 zo dňa 15.07.2021 aj 6CoCSp 12/2021 z 15.07.2021 a 19CoCsp 46/2020 z 27.05.2021 posúdil, že vzhľadom na to, že z právneho úkonu, ktorým došlo zo strany právneho predchodcu žalobcu k uplatneniu práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka nebolo možné zistiť, pre ktorú splátku došlo k zosplateniu za stavu, že veriteľ mohol pristúpiť k zosplateniu len za podmienok podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, za rozhodujúcu považoval splátku pre ktorú najneskoršie zosplatenie do úvahy prichádzalo, nestotožniac sa s názorom žalobcu, že rozhodujúcou pre začiatok plynutia premlčacej doby je splátka, ktorá bola splatná bezprostredne pred zosplatením a tiež nie je rozhodujúci pre počiatok premlčania okamih zosplatenia úveru. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, žalobu v celom rozsahu zamietol. O nároku žalovaného na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V konaní bol plne úspešný žalovaný, ktorý si trovy konania neuplatnil ani nevyplynuli z obsahu súdneho spisu, preto súd vyslovil, že mu nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

5. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol žalobca, navrhujúc odvolaciemu súdu jeho zmenu tak, že žalobe bude v plnom rozsahu vyhovieť a bude mu priznaný plný nárok na náhradu trov konania. Uplatňujúc dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ a f/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie)

namietal nesprávny výklad ust. § 565 v spojitosti s ust. § 103 Občianskeho zákonníka. Podľa jeho názoru Občiansky zákonník je v § 565 OZ v porovnaní s § 53 ods. 9 OZ nejednoznačný a poslednú vetu § 565 OZ pri spotrebiteľských zmluvách podľa neho nemožno aplikovať, čo znamená, že dodávateľ môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky bez ohľadu na poslednú vetu § 565 OZ, ak sú splnené podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ. Na podporu týchto tvrdení poukazuje príkladom na rozhodnutie KS v Trenčíne sp. zn. 19Co/29/2019, KS v Trnave sp. zn. 25Co/117/2016, v ktorých práve na účely správneho posúdenia plynutia premlčacej lehoty sa zohľadňovali v obdobných prípadoch nielen deň doručenia vyhlásenia predčasnej splatnosti dlžníkovi, ale aj veriteľom poskytnutú dodatočnú lehotu na splnenie dlhu. S odkazom na rozhodnutia Ústavného súdu SR poukazuje na to, že k znakom právneho štátu patrí princíp právnej istoty, ktorého komponentom je predvídateľnosť práva (príkladom Nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 300/2018 publikovaný pod č. 37/2018, Nález sp. zn. III. ÚS 289/2017 publikovaný pod č. 43/2017). Keďže návrh v tejto veci na začatie konania bol doručený súdu dňa 28.08.2020, pri zohľadnení 3-ročnej premlčacej doby, s prihliadnutím na jej predĺženie v zmysle Covid opatrení došlo k uplatneniu nároku včas a v súlade s § 101 OZ. Za nesprávny považujú názor súdov, keď sa počíta začiatok plynutia premlčacej doby od dátumu neuhradenia mesačnej splátky, s ktorou bol dlžník prvýkrát v omeškaní, keďže v tom čase ešte nemohol procesne úspešne nárok žalovať. Spôsob, akým počiatok premlčania počítal súd prvej inštancie, podľa neho je nezákonným skrátením premlčacej doby a podľa jeho názoru bolo potrebné tento posudzovať až od zosplatenia celého úveru. Skorší moment podania žaloby než 29.07.2017 nebol v danom prípade objektívne možný, keďže žalobca musel obligatórne doručovať žalovanému písomnosti vyžadované zákonom, výzvu pred zosplatením úveru, ako aj zosplätňujúcu výzvu. Odvoláva sa aj na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu SR, v ktorých je vyčítaný všeobecným súdom prílišný formalizmus pri výklade aplikácií právnych predpisov (príkladom Nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 155/2017 publikovaný pod č. 28/2017 a ďalšie). Peňažný dlh žalovaného sa nestal splatný nezaplatením splátky, ale až úkonom žalobcu, a to vyhlásením predčasnej splatnosti úveru. Žalovateľnosť alebo možnosť úspešne uplatniť právo žalobcu nastáva až splatnosťou dlhu, t.j. dňom, keď mal dlžník prvýkrát splniť dlh. Následkom zosplatenia je zmena splatnosti úverovej pohľadávky tak, že neskôr splatné splátky sa stávajú splatnými ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Omeškanie dlžníka so splátkou, pre ktorú sa stal splatným celý dlh, nie je spôsobilé zmeniť splatnosť ďalších splátok. Iba právny úkon veriteľa, ak je to medzi stranami dojednané, je spôsobilý zmeniť splatnosť neskôr splatných splátok. Postupom súdu prvej inštancie došlo k svojvoľnému a bezprecedentnému skráteniu premlčacej doby v rozpore so zákonom stanovenou dĺžkou. Záver súdu nezohľadňuje, že protiprávny stav vyvolal žalovaný svojím nezodpovedným správaním, ktorého prirodzeným následkom je sankcia. Ním produkované skutkové tvrdenia a listinné dôkazné prostriedky sú plne spôsobilé privodiť žalobcovi procesný úspech. Zdôrazňuje s odkazom na konkrétne rozhodnutia Ústavného súdu SR, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno poňat' ako obranu pred jeho ľahkomyselnosťou a nezodpovednosťou. Je potrebné ju interpretovať triezvo, neutrálne ako akékoľvek právne inštitúty.

6. Žalovaný nevyužil svoje právo písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

7. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana v spore, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané podľa § 359 CSP, že spíňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

8. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario), keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

9. Súd prvej inštancie žalobou uplatnený nárok posúdil ako premlčaný a žalobu z tohto dôvodu zamietol vychádzajúc z názoru, že podľa ust. § 103 Občianskeho zákonníka v spojitosti s ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka začína plynúť premlčacia doba vo vzťahu k tomuto nároku odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú došlo k zosplateniu dlhu (resp. ktorá najneskoršie na tento účel prichádzala do úvahy).

10. Žalobca namietal nesprávne skutkové a právne závery v otázke premlčania uplatneného nároku, na ktorých založil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie (dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP) tvrdiac, že v dôsledku prijatej podľa neho nesprávnej interpretácie aplikovaných zákonných ustanovení došlo na jeho ľarchu k nezákonnému skráteniu premlčacej doby, keď podľa jeho názoru počiatok premlčania mal byť odvodzovaný správne odo dňa zosplatnenia úveru (nie od zročnosti splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu úveru, či tú, s ktorou bol najskoršie dlžník v omeškaní) a tak bol jeho nárok uplatnený včas.

11. Odvolací súd za aplikácie ust. § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok, existenciu ktorej vady nezistil, a odvolateľ ju tiež ani netvrdil.

12. V ďalšom odvolací súd podrobil napadnuté rozhodnutie vecnému prieskumu z hľadiska žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery).

13. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

14. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

15. Vyššie uvedené odvolacie námietky žalobcu vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, dostatočne sa zaoberal tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami podľa § 191 CSP a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, keď predovšetkým právny vzťah založený zmluvou o úvere posúdil ako spotrebiteľský (§ 52 a nasl. OZ), vyžadujúci si jeho podriadenie normám spotrebiteľského práva a po zistení, že nárok žalobcu je premlčaný (prihliadnuc správne na premlčanie podľa § 54a Občianskeho zákonníka), správne posudzujúc, že počiatok plynutia premlčania je potrebné odvodzovať odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, s ktorou bol žalovaný viac ako tri mesiace v omeškaní ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, teda ku dňu 28.07.2017 (keďže z právneho úkonu, ktorým došlo zo strany právneho predchodcu žalobcu k uplatneniu práva podľa § 565 OZ, ani z podaní mu predchádzajúcich adresovaných žalovanému, nebolo možné zistiť, pre ktorú splátku došlo k zosplatneniu) za aplikácie ust. § 103 Občianskeho zákonníka, pri zohľadnení predĺženia premlčacej lehoty podľa zák. č. 62/2020 Z.z. (tzv. lex corona), vychádzajúc z nespornosti zosplatnenia dlhu podľa ust. § 53 ods. 9 v spojitosti s ust. § 565 Občianskeho zákonníka, ktoré na podmienky danej veci tiež správne interpretoval, žalobu vo výsledku dôvodne zamietol. Správne tiež vzhľadom na plný úspech žalovaného v spore konštatoval vznik nároku na jeho strane na náhradu trov konania (§ 255 ods. 1 CSP), avšak dôvodne tomuto ich náhradu vo výsledku nepriznal, keďže mu vznik trov z obsahu spisu nevyplyva. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež dostatočne odôvodnil v súlade s požiadavkami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach na tieto poukazuje s výnimkou zrejmej nesprávnosti spočívajúcej v tom, že splátkou, s ktorou bol ku dňu zosplatnenia 3 mesiace a viac v omeškaní žalovaný, bola už splátka splatná dňa

05.04.2017 - nie splátka splatná až dňa 05.05.2017, čo však na výslednom posúdení premlčania nič nemení (§ 387 ods. 2 CSP).

16. Nad rámec uvedeného vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd dodáva nasledovné:

17. Žalobca sa v konaní prostredníctvom ťažiskových odvolacích námietok dovoľáva odlišného posúdenia počiatku plynutia premlčania vo vzťahu k uplatnenému nároku tvrdiac, že správne tento počiatok je potrebné odvodzovať od zosplatnenia úveru.

18. Odvolacie námietky k vyššie uvedenému sa vzťahujúce, vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné.

19. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stal zročný celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

20. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

21. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

22. Z citovaných ustanovení jednoznačne vyplýva, že premlčacia doba v prípade spotrebiteľského úveru, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach (o ktorý prípad ide nesporne tiež v posudzovanej veci), začína plynúť odo dňa splatnosti splátky, pre ktorú došlo k uplatneniu práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, teda k zosplatneniu celej pohľadávky a to za predpokladu, že to bolo (rozumej zosplatnenie) medzi stranami spotrebiteľského úveru dohodnuté, pričom však musí byť zachované, že veriteľ môže uplatniť toto právo najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Námietky žalobcu o nesprávnom výklade vyššie uvedených ustanovení neboli dôvodné. Výlučná a izolovaná aplikácia ustanovenia § 565 v tom zmysle, že by veriteľ mohol žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (napr. že by vyhlásenie splatnosti dňa 28.07.2017 mohlo nastať iba pre splátku splatnú 05.07.2017, ktorá je bezprostredne predchádzajúcou vyhláseniu mimoriadnej splatnosti a zároveň vyhlásenie mimoriadnej splatnosti je uskutočnené do najbližšej nasledujúcej splátky splatnej dňa 05.08.2017), je už z uvedeného ustanovenia § 53 ods. 9 v spotrebiteľských vzťahoch vylúčená. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka precizuje a prísnejšie upravuje podmienky uplatnenia práva veriteľa žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky v prípade plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy a už z jeho konštrukcie je zrejmé, keďže na uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky sa vyžaduje minimálne tri mesiace trvajúce omeškanie dlžníka s úhradou splátky a zároveň upozornenie spotrebiteľa dodávateľom v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva, že výlučná aplikácia ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka a jeho výklad použitý žalobcom neprichádza do úvahy, čo je aj dôvod, pre ktorý sa odvolací súd neidentifikuje s odlišnými názormi iného odvolacieho súdu, na ktoré tento poukazuje, zároveň zdôrazňujúc, že v ich prípade nejde o ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, keďže rovnako tak existujú súdne rozhodnutia aplikujúce uvedené zákonné ustanovenia spôsobom, akým to vykonal súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, ktorým ich aplikuje a vykladá aj odvolací súd v tejto veci, nehovoriac o tom, že v niektorých ide o odlišné skutkové okolnosti. Vzhľadom na zákonnú konštrukciu samotného zosplatnenia plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, predovšetkým podmienku minimálne trojmesačného omeškania a výzvu predchádzajúcu zosplatneniu, je potrebné pre identifikáciu splátky, pre ktorú sa stal celý dlh splatným, vychádzať z vyššie uvedených ustanovení § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, nie izolovane z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, ako to požaduje žalobca.

23. V posudzovanom spotrebiteľskom vzťahu, vychádzajúc zo zmluvy a k nej prináležiacich neoddeliteľných listín, existovala dohoda zmluvných strán podľa § 565 Občianskeho zákonníka

(existenciu a platnosť ktorej strany ani nespochybovali), v zmysle ktorej žalobca mohol žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky úveru (bod 5 článok 4 zmluvy).

24. V priebehu konania medzi stranami nebolo sporným, že právny predchodca žalobcu (G..) ku dňu 28.07.2017 celý úver zosplatnil. Tiež nebolo sporným, že žalovaný sa zaviazal poskytnuté mu finančné prostriedky vrátiť v dohodnutých splátkach po 342,47 eur s dohodnutou splatnosťou splátok vždy v 5. deň v tom konkrétnom mesiaci, rovnako nebolo sporným, že žalovaný uhradil len 10 splátok po 342,47 eur, spolu teda sumu 3 424,70 eur, pričom po prvýkrát sa do omeškania dostal už so splátkou splatnou dňa 05.08.2016, vo vzťahu ku ktorej mohol žalobca využiť právo zosplatnenia následne po tom, ak by bola splnená podmienka, že žalovaný by bol v omeškaní s ňou viac ako 3 mesiace, čo však zjavne nevyužil. Právo zosplatniť úver, ako už bolo vyššie uvedené, využil až vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru dňom 28.07.2017, a keďže z právneho úkonu zosplatnenia úveru, ani zo žiadnych iných listinných dokladov, ktoré predchádzali uplatneniu tohto práva, nebolo možné zistiť, pre ktorú splátku došlo k zosplatneniu, vo svetle ust. § 565 v spojitosti s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka možno o splátke, pre ktorú bolo možné platne uplatniť právo zosplatnenia, uvažovať (ako najneskoršej k tomu spôsobilej pri dodržaní 3-mesačnej lehoty od omeškania spotrebiteľa vo vzťahu k tejto splátke) o splátke splatnej najneskôr v mesiaci apríl 2017 (súd prvej inštancie nesprávne uvádza mesiac máj 2017, vo vzťahu ku ktorej by podmienka 3-mesačného - a viac omeškania žalovaného nebola naplnená), od splatnosti ktorej, teda od 05.04.2017 začala plynúť žalobcovi premlčacia doba, keďže ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dňa 28.07.2017 to bola práve táto najneskoršia splátka, s ktorou bol žalovaný viac ako 3 mesiace v omeškaní ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, ktorá by štandardne uplynula dňa 05.05.2020, avšak pri zohľadnení zákonného predĺženia premlčacej doby zákonom č. 62/2020 Z.z. (t.j. o obdobie od 27.03.2020 - 30.04.2020), v zmysle ktorého sa premlčacie lehoty predĺžili o 35 kalendárnych dní (čo znamená 05.04.2020 + 35 dní), premlčacia doba takto uplynula najneskôr 10.05.2020 a pokiaľ žalobca za týchto okolností podal na súd žalobu až dňa 28.08.2020, bolo to po uplynutí premlčacej doby a súd prvej inštancie nemohol postupovať inak, ako žalobu zamietnuť. Správne súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia poukazuje na závery rozhodnutí KS v Trenčíne sp. zn. 6CoCsp/21/2021 zo dňa 15.07.2021, či 19CoCsp/46/2020, ktoré sú založené na identických záveroch, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, pokiaľ ide o posúdenie počiatku premlčania v prípadoch, kedy či už z právneho úkonu, ktorým došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ, ani z predchádzajúcej výzvy právneho predchodcu veriteľa nie je možné zistiť, pre ktorú splátku došlo k zosplatneniu, kedy treba vychádzať z toho, že veriteľ mohol pristúpiť k zosplatneniu len za podmienok podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 OZ, nestotožniac sa s názorom, že pre začiatok plynutia premlčacej doby bola rozhodujúca splátka predchádzajúca bezprostredne samotnému zosplatneniu, od ktorých záverov sa odvolací súd ani v tomto prípade nemá dôvod odchýliť, keďže ide o ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu. I keď na rozdiel od súdu prvej inštancie odvolací súd pri aplikácii tých istých právnych noriem posúdil vec tak, že premlčacia doba uplynula nie 10.06.2020, ale už dňa 10.05.2020, nič to nemení na správnom závere, na ktorom je založené rozhodnutie súdu prvej inštancie, že žaloba podaná na súd dňa 28.08.2020 bola podaná už v čase, keď predmetná pohľadávka žalobcu voči žalovanému bola premlčaná. Pokiaľ v konečnom dôsledku žalobca odkazuje na rozhodnutie odvolacieho súdu založené na odlišných záveroch z tohto citujúc, ide o text vytrhnutý z kontextu celého rozhodnutia, ktoré komplexne sa neodlišuje svojimi závermi od názoru prijatého odvolacím súdom v tejto veci.

25. Požiadavka žalobcu na počítanie počiatku premlčania od zosplatnenia úveru nemá oporu v zákone. Vychádzajúc z ust. § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, čo znamená, že táto začína plynúť skôr, ako dôjde k zosplatneniu dlhu, a to už odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú bol dlh zosplatnený. Je teda zrejmé, vychádzajúc zo znenia citovaného ustanovenia, že začiatok premlčacej doby sa neviaže na dátum vyhlásenia predčasnej splatnosti celého dlhu, či splatnosť splátky bezprostredne predchádzajúcej zosplatneniu, či na možný aj prípadný neskorší dátum uvedený veriteľom v listine, ktorou dlh predčasne zosplatnil, ale na dátum zročnosti tej nesplnenej splátky, pre ktorej nesplnenie sa stal zročným celý dlh. I keď vychádzajúc z ust. § 53 ods. 9 Obč. zákonníka má dodávateľ v prípade spotrebiteľskej zmluvy povinnosť čakať s využitím práva na predčasné zosplatnenie v zmysle § 565 OZ ešte 3 mesiace od omeškania so zaplatením splátky, na tom, že premlčacia doba sa aj v takomto prípade začína počítať odo dňa zročnosti tejto omeškanej splátky v zmysle § 103 veta druhá OZ, to nič nemení. Odlišný názor žalobcu dôvodiac tiež tým, že touto interpretáciou by došlo k skráteniu premlčacej doby, bol už opakovane predmetom posudzovania odvolacieho súdu v obdobných veciach (príkladmo rozsudok KS Trenčín pod sp. zn. 19Co/42/2017 zo dňa 18.01.2018, rozsudok KS

Trenčín pod sp. zn. 27Co 4/2020 a ďalšie), keď sa s týmto nestotožnil a uzavrel, že je síce pravdou, že zákonodarca týmto spôsobom interpretácie (rozumej tiež prijatej odvolacím súdom) de facto skrátil premlčaciu dobu pre takýto prípad o 3 mesiace (keďže prvé tri mesiace omeškania dlžníka so splátkou dodávateľ nemôže ešte zosplatiť dlh, lebo by porušil ust. § 53 ods. 9 Obč. zákonníka), avšak premlčacia doba nie je fixný inštitút a je právom zákonodarcu stanoviť pre jednotlivé prípady premlčaciu dobu odlišne za predpokladu, že takto ustanovená premlčacia doba je dostatočná na uplatnenie práv, teda že takýmto stanovením premlčacej doby nedôjde k znemožneniu, resp. podstatnému sťaženiu možnosti veriteľa uplatňovať svoje práva, s ktorým názorom sa plne identifikuje odvolací súd tiež v posudzovanej veci, keďže nemá žiadny dôvod sa od neho odchýliť. Tak ako v uvedenej veci, tak aj v tomto prípade bola premlčacia doba v trvaní de facto dva a trištvrte roka dostatočná na to, aby veriteľ uplatnil svoj nárok na plnenie celého predčasne zosplateného dlhu na súde. Odvolací súd zastáva názor, že opačná interpretácia by znamenala, že každý veriteľ by si mohol určovať dodatočne, na základe akej nesplatennej splátky vyhlási mimoriadnu splatnosť a tak si zabezpečiť právnu istotu na úkor spotrebiteľa v podobe svojvoľného upravovania si začiatku plynutia premlčacej doby, čo je však z hľadiska spravodlivého usporiadania vzťahov medzi stranami, ako ani vo svetle ochrany práv spotrebiteľa neutržateľným. Bolo na zodpovednosti a na rozhodnutí veriteľa, či právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky využije, kedy ho využije a najmä, či a kedy podá žalobu v prípade nesplnenia si povinností dlžníkom, v súvislosti s čím odvolací súd poukazuje na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ t.j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a svoje práva uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou.

26. Keďže teda v danej veci existovala dohoda podľa § 565 Občianskeho zákonníka, kedy veriteľ - právny predchodca žalobcu mohol žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, kedy sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným, splatným celý dlh a Občiansky zákonník v § 103 veta druhá stanovuje osobitné pravidlo pre začiatok plynutia premlčacej doby zosplateného úveru tak, že v takomto prípade začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, bolo preto premlčanie potrebné posudzovať vzhľadom na toto osobitné pravidlo a počiatok plynutia premlčacej doby stanoviť od zročnosti nesplnenej splátky, ktorá v tomto prípade ako najneskoršia prichádzala do úvahy pre využitie práva zosplatenia pri dodržaní zákonných predpokladov, pre ktorú tak mohlo dôjsť k zosplateniu, ako to tiež správne súd prvej inštancie v základe posudzoval, a nie odo dňa vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, ktorého posúdenia sa nedôvodne prostredníctvom odvolacích námietok domáhal žalobca.

27. V konkrétnostiach posudzovanej veci, najneskôr pre nesplnenie splátky splatnej dňa 05.04.2017 sa stal zročným celý dlh, vychádzajúc z trojročnej premlčacej doby, pri zohľadnení jej predĺženia o 35 kalendárnych dní (zák. č. 62/2020 z.z. o niektorých opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony), pri doručení žaloby na súd až dňa 28.08.2020, nebolo možné postupovať inak, ako túto z dôvodu premlčania nároku zamietnuť, keďže dňom 10.05.2020 uplynula premlčacia doba na uplatnenie tohto nároku (ktoré identické závery o premlčaní by na okolnosti danej veci dopadali aj v prípade, ak by takou najneskoršou splátkou bola splátka splatná až dňa 05.05.2017).

28. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie postupoval pri posúdení premlčania v princípe správne, jeho rozhodnutie ako vo výroku vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Žalobca v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie neuviedol žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé k zmene napadnutého rozhodnutia, k čomu nie je spôsobilý ani poukaz odvolateľa na rozhodnutia iných odvolacích súdov, či nižších súdov, keďže nimi odvolací súd v posudzovanej veci viazaný nie je.

29. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že nepriznal právo na ich náhradu žalovanému vo vzťahu k žalobcovi napriek jeho úspechu v odvolacom konaní, keďže tomuto preukázateľne trovy odvolacieho konania nevznikli.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).